

A szigetközi védett és veszélyeztetett fajok, a terület ökológiai értékei és az élővilág kezdődő degradációja

(kiegészített, javított változat)

Egy terület ökológiai (helyesen biológiai) értékeit a rendelkezésre álló információktól függően sokféleképpen lehet jellemezni.

A degradáció (leromlás, kár) csak az értékek pontos ismeretében fogalmazható meg.

Melyek a Szigetköz élővilágának legjelentősebb értékei?

(Bővebben többek között: HC-M, Vol. 4, Part. 2, Annex 18).

- a szokatlanul nagy faj és társulásgazdagság (faj- és társulásdiverzitás). Az élővilág sokfélesége kiemelt értékkategória, mert ezt a sokféleséget a földtörténet évmilliói "állították elő", s ez a folyamat egyszeri és megismételhetetlen. A szigetközi flóra (harasztok, virágos növények) fajszáma 1010, 80 növénytársulás ismert, 60 természetes, 15 kiemelkedően értékes reliktum jellegű.
- különleges flóra és faunaelemek (dealpin, montán, atlantikus, középhegységi, sztyep, reliktum)
- a szárazföldi deltajelleg következtében kialakult - az élőhelyekre értendő - sajátos mozaikosság, ami részben a nagymértékű biológiai diverzitás alapja. A Duna elterelése és a vízpótlás - az utóbbi nem tagadható pozitív hatása ellenére - ezt a mozaikosságot teszi tönkre ill. uniformizálja.

A továbbiak megértéséhez két fogalomcsoportot kell világosan megkülönböztetnünk:

1. Védettség, veszélyeztetettség (védett és veszélyeztetett fajok). E fogalmak és fajok tulajdonképpen az élőhelyek természetes diverzitása feltételeinek sérüléseit fejezik ki. Kis túlzással a védettség szinonimája a ritkaság, a "csökkenés" vagy ennek várható valószínűsége. A védett és veszélyeztetett fajok ismertetése egy lehetőség a Szigetköz biológiai értékének bemutatására. A Magyarországon védelem alatt álló növényfajok közel 20%-a, az állatfajok 30%-a előfordul a Szigetközben. Az elfogulatlan értékelő sem tagadhatja, hogy a terület nagyságához képest ez igen jelentős - értéknövelő - arány.
2. Indikáció (jelzés). Indikátor fajok, populációk, társulások valamely tulajdonságának, paraméterének felhasználása például az élőhelyek állapotának ill. állapotváltozásának kifejezésére. Ilyen állapotváltozás jelen esetben a Szigetköz élővilágának degradációja (leromlása, értékvesztése).

A védett fajok nem szükségszerűen indikátor fajok is. Nem létezik - elméletileg sem - eleve elrendelt indikátor fajok jegyzéke. Minden élőlény,

minden tulajdonsága indikálhat valamit. Egy konkrét kérdésfeltevés kapcsán indikálhatnak a közönséges fajok pl. a gyomok is. Az indikáció (indikátor fajok, stb.) tehát itt a degradáció "mérésére" szolgál.

Adott helyen azt az élőlényegyüttest (populáció, társulás, formáció, biom) tartjuk értékesnek, amely a természetes, progresszív szukcesszió során alakult ki, függetlenül a védett fajoktól.

Az élővilág degradációja (regresszív szukcesszió) minőségi és mennyiségi mozzanatokból áll, s korántsem biztos, hogy a fajok gyors, tömeges kipusztulásával kezdődik, valószínűbb a populációnagyságok csökkenése, az élőhelyek beszűkülése. A nemzetközileg elfogadott szabályok szerint egy faj akkor tekinthető kipusztultnak, ha az adott élőhelyen 15 év eltelté után sem bizonyítható előfordulása.

A Duna elterelése óta 4 év telt el, ennek ellenére megkockáztatom, hogy a Szigetközben kipusztult két Berni Egyezményhez tartozó, védett szitakötőfaj: az *Aeshna viridis* és a *Leucorrhinia pectoralis*, (lipóti Holt-Duna).

Elsősorban a felső és középső Szigetközben a Duna elterelését követő termőhely leromlás következtében csökkent több védett növényfaj egyedszáma, bizonyos test-növények levélfelületének nagysága, a kemény- és puhafa-ligetekben növekedett a degradációt jelző fajok dominancia értéke. Különösen az egykori - ma kiszáradt - Dunamederben óriási mértékű a gyomosodás. Egyértelmű az Öreg-Duna elterelt részén a puhatestűek faj- és egyedszám csökkenése. Folyamatos a mentett oldalról a szárazságtűrő/kedvelő madárfajok betelepülése a hullámtérbe.

A vízpótlás ellenére, a sokféle víztípus megszűnése uniformizálja a vízi fauna jelentős részét.

Az eddig tapasztalt és pillanatnyilag nehezen számszerűsíthető adatok is egyértelműen a Duna elterelése által érintett területek leromlására mutatnak.

Budapest, 1996. szeptember 24.

Dr. Mészáros Ferenc

Védett és veszélyeztetett növényfajok a Szigetközben

védett növényfajok		magyarországi védetség	MVK	Bern	IUCN VK1	IUCN VK2
✓	Achillea ptarmica ✓	**	V	4		
✓	Acorus calamus ✓	*	V			
	Adenophora liliifolia	cserehúrli	V	3		K
✓	Adonis vernalis ✓		V	4		
✓	Anacamptis pyramidalis ✓		V	4		
✓	Anemone sylvestris ✓		V	4		
✓	Apium repens ✓	**	V	4	X	E(C),V(R)
	Aquilegia vulgaris		V	4		
✓	Arabis alpina	*	V	4		
	Batrachium fluitans			4		
✓	Carduus collinus		V			
	Cephalanthera damasonium		V			
✓	Cephalanthera longifolia		V			
✓	Cephalanthera rubra		V			
✓	Cirsium brachycephalum	*	V		X	R(C),V(R)
✓	Clematis integrifolia	*	V	4		
	Dactylorhiza incarnata	*	V	4		
✓	Dactylorhiza maculata	*	V	4		
	Daphne cneorum		V	4		
✓	Dianthus superbus	*	V	3		
✓	Dryopteris carthusiana		V			
✓	Dryopteris dilatata	**	V	4		
	Epilobium dodonæi		V	4		
✓	Epipactis atrorubens		V	4		
✓	Epipactis helleborine		V			
✓	Epipactis microphylla		V			
✓	Epipactis palustris	**	V	3		
✓	Equisetum hyemale		V	4		
✓	Eriophorum angustifolium	*	V	4		
✓	Eriophorum latifolium	*	V	4		
✓	Erysimum odoratum		V	4		
✓	Gentiana cruciata		V	4		
✓	Gentiana pneumonanthe	*	V	4		
✓	Gentianella austriaca	**	V	4		
✓	Groenlandia densa		V	4	X	
	Gymnadenia conopsea		V	4		
✓	Hemerocallis lilio-	*				

asphodelus		V	3			
✓ Hottonia palustris	*	V	4			
Inula oculus-Christi <i>c</i>		V				
✓ Iris sibirica	*	V	4			
✓ Iris spuria		V	3			
✓ Iris variegata		V				
✓ Isatis tinctoria		V	4			
✓ Jurinea mollis		V	4			
✓ Leucojum aestivum		V	4			
Lilium bulbiferum	*	FV	2			
✓ Listera ovata		V				
✓ Neottia nidus-avis		V				
✓ Nymphaea alba	*	V				
✓ Nymphoides peltata	*	V	4			
Onosma arenarium <i>a</i>		V	4			
✓ Ophioglossum vulgatum	*	V	4			
Ophrys apifera		FV	2			
Ophrys insectifera		FV	3			
Ophrys sphegodes <i>g</i>		FV	3			
Orchis laxiflora	*	V	4			
✓ Orchis militaris		V	4			
✓ Orchis purpurea		V	4			
✓ Orchis coriophora		V	4			
✓ Orchis morio		V	4			
✓ Orchis tridentata		V	4			
✓ Orchis ustulata	*	V	4			
✓ Oxytropis pilosa		V	4			
✓ Pedicularis palustris	*	V	3			
✓ Platanthera bifolia		V				
✓ Primula elatior		V	4			
✓ Pyrola rotundifolia		V				
✓ Ranunculus lingua		V	4			
✓ Ribes nigrum		V	2			
✓ Salix elaeagnos	**	V				
✓ Salvinia natans	*	V	2	V	X	
Scilla vindobonensis		V				
✓ Senecio paludosus	*	V				
Senecio rivularis <i>fenl</i>	**	V	3			
✓ Sesleria uliginosa	**	V	4			
✓ Stipa borysthena		V			X	R(C),V(R)
Stipa joannis <i>pennata</i>		V				
Thelypteris palustris	*	V				
Veronica peregrina			4			

Védett és veszélyeztetett állatfajok a Szigetközben

Védett állatfajok		magyarországi védetség	MVK	Bern	Bonn	IUCN VK2	Corine
Puhatestűek:							
Theodoxus transversalis	*	V	3			V	
Th. danubialis	*	V	3				
Fagotia acicularis		V	3				
Fagotia esperi		V	3			V	
Ena montana	*	V					
Trichia striolata		V	3				
Helix pomatia		V	3				X
Szitakötők:							
Lestes dryas	*	V					X
Coenagrion ornatum		V					X
Aeshna viridis	** *	V	3	FV		I	X
Anaciaeschna isosceles		V					X
Styrolus flavipes	**	V	3	FV			X
Gomphus vulgatissimus		V					X
Ophiogomphus cecilia		V		FV		E	X
Somatochlora flavomaculata	*	V					X
Epithea bimaculata		V					X
Libellula fulva		V					
Orthetrum brunneum		V					
Sympetrum depressiusculum	** *	V					X
Leucorrhinia pectoralis	**	V		FV			X
Fogólábúak:							
Mantis religiosa		V					
Bogarak:							
Calosoma sycophanta		V					X
Calosoma auropunctatum		V	3				
Carabus coriaceus		V					
Carabus violaceus		v					

Carabus granulatus		V					
Carabus cancellatus		V					
Gasterocercus depressirostris	**		1				
Cucujus cinnaberinus				FV		E	X
Cerambyx cerdo		V	3	FV		E	X
Carabus ullrichi		V					
Carabus scheidleri		V	2				
Cychrus caraboides		V					
Lucanus cervus		V	3	V			
Dorcus parallelipedus		V					
Potosia aeruginosa		V	3				
Osmoderma eremita	**	V				E	X
Megopis scabricornis		V					
Rhamnusium bicolor		V					
Acanthocinus aedilis		V					
Calamobius filum		V					
Tegzesek:							
Ceraclea nigronevosa	**	V					
Limnephilus elegans	*	V	3				
Lepkék:							
Pammene querceti	**	V	2				
Leptidea morsei major		V	4				
Colias chrysotheme		V	3				
Parnassius mnemosyne		V		FV			
Zerynthia polyxena		V	4	FV			X
Iphiclides podalirius		V					
Papilio machaon		V		FV		E	X
Satyrrium w-album		V	3				
Lycaena dispar hungarica	*	V					
Lycaena thersamon		V					
Maculinea nausithous	*	V	3	FV		E	X
Aricia artaxerxes allous		V	4				
Clossiana euphrosyne		V					
Clossiana selene		V					
Pandoriana pandora		V	4				
Nymphalis polychloros		V					
Nymphalis antiopa		V					
Inachis io		V					
Vanessa atalanta		V					
Apatura ilia		V	4				X

Apatura iris		V	3				X
Hyponephele lupinus		V					
Perizoma sagittata	** *	V					
Acherontia atropos		V					
Hemaris tityus		V	4				
Saturnia pyri		V					
Endromis versicolora		V					
Lemonia taraxaci	*	V					
Dicranura ulmi		V					
Arctia festiva		V	3				
Schinia cardui		V	3				
Oria musculosa		V	2				
Catocala fraxini		V					
Lamprotes c-aureum	** *	V	3				
Halak:							
Eudontomyzon mariae		V		V			X
Umbra kameri	** *	V	2	FV			
Thymallus thymallus		V		V			X
Hucho hucho	**	FV		V		E	
Acipenser ruthenus				V			
Alburnoides bipunctatus		V		V			X
Abramis ballerus	*			V			
Abramis sapa	*			V			
Chalcalburnus chalcoides mento		V		V			
Gobio albipinnatus		V		V			
Gobio kessleri		V		V			
Leucaspis delineatus	*	V		V			
Phoxinus phoxinus		V					
Rutilus pigus virgo				V			
Rhodeus sericeus amarus				V			
Cobitis taenia		V		V			
Cobitis aurata		V		V			
Misgurnus fossilis		V		V			X
Noemacheilus barbatulus		V					
Silurus glanis				V			
Cottus gobio	**	V					
Gymnocephalus baloni	**	V		V			

	*						
Gymnocephalus schraetzer	** *	V		V			
Zingel zingel	**	V		V			X
Zingel streber	**	V		V			X
Kétéltűek:							
Triturus cristatus	*	V		FV			X
Triturus vulgaris	** *	V		V			
Bombina bombina	*	V		FV			X
Bufo bufo	*	V		V			
Bufo viridis	** *	V		FV			X
Pelobates fuscus	*	V		FV			
Rana dalmatina	*	V		FV			X
Rana esculenta	** *	V		V			
Rana lessonae	** *	V		V			
Rana ridibunda	** *	V					
Rana arvalis	*	V		FV			X
Hyla arborea	*	V		FV			
Madarak:							
Gavia arctica		V		FV	+		X
Tachybaptus ruficollis	*	V		FV			
Podiceps cristatus		V		V			
Podiceps nigricollis		V		FV			
Botaurus stellaris		V		FV	+		
Ixobrychus minutus		V		FV	+		X
Nycticorax nycticorax		V		FV			
Ardea purpurea		V		FV	+		X
Ardea cinerea		V		V			
Cygnus olor		V		V	2+		
Anser anser		V		V	2+		
Anas penelope		V		V	2+		
Anas strepera	** *	V	2	FV	2+		
Anas acuta		V	3	V	2+		
Anas clypeata		V		V	2+		
Aythya fuligula		V		V	2+		
Aythya marila		V		V	2+		

Mergus albellus		V		FV	2		
Mergus merganser		V		V	2+		
Pernis apivorus		V	3	FV	2		
Circus aeruginosus		V		FV	2		
Circus cyaneus		V		FV	2		X
Accipiter gentilis		V		FV	2		
Accipiter nisus		V		FV	2		
Buteo buteo		V		FV	2		
Buteo lagopus		V		FV	2		
Falco tinnunculus		V		FV	2		
Falco columbarius		V		FV	2		X
Falco subbuteo		V		FV	2		
Coturnix coturnix		V	3	V	2		
Rallus aquaticus		V		V			
Porzana parva		V		FV	+		X
Porzana porzana		V		FV	+		X
Gallinula chloropus		V		V			
Vanellus vanellus		V		V	2+		
Pluvialis squatarola		V		V	2+		
Charadrius dubius	**	V		FV	2+		
Limosa limosa		V		V	2+		
Tringa erythropus		V		V	2+		
Tringa totanus		V		V	2+		
Tringa nebularia		V		V	2+		
Tringa ochropus		V		FV	2+		
Tringa glareola		V		FV	2+		X
Actitis hypoleucos	**	V		FV	2		
Philomachus pugnax		V	4	V	2+		X
Larus canus		V		V			
Larus ridibundus		V		V			
Larus minutus		V		FV			
Chlidonias nigra		V		FV	+		X
Sterna caspia		V		FV			X
Sterna hirundo		V		FV	+		X
Streptopelia turtur		V		V			
Cuculus canorus		V		V			
Strix aluco		V		FV			
Asio otus		V		FV			
Caprimulgus europaeus		V		FV			
Apus apus		V		V			
Alcedo atthis		V		FV			
Upupa epops		V		FV			
Jynx torquilla		V		FV			
Dryocopus martius		V	3	V			X
Picus canus		V		FV			
Picus viridis		V		FV			

Dendrocopos minor		V		FV			
Dendrocopos medius		V	3	FV			X
Dendrocopos major		V		FV			
Dendrocopos syriacus		V		FV			
Galerida cristata		V		V			
Lullula arborea		V		V			X
Alauda arvensis		V		V			
Riparia riparia		V		FV			
Hirundo rustica		V		FV			
Delichon urbica		V		FV			
Motacilla flava		V		FV			
Motacilla cinerea		V		FV			
Motacilla alba		V		FV			
Anthus pratensis		V		FV			
Anthus trivialis		V		FV			X
Anthus campestris		V		FV			
Anthus spinoletta		V		FV			
Lanius collurio		V		FV			X
Lanius minor		V	3	FV			X
Lanius excubitor		V		FV			
Bombycilla garrulus		V		FV			
Troglodytes troglodytes		V		FV			
Prunella modularis	**	V		FV			
Erithacus rubecula		V		FV	2		
Luscinia megarhynchos		V		FV	2		X
Luscinia svecica		V	3	FV	2		X
Phoenicurus ochruros		V		FV	2		
Phoenicurus phoenicurus		V		FV	2		
Saxicola rubetra		V		FV	2		
Saxicola torquata		V		FV	2		
Oenanthe oenanthe		V		FV	2		
Turdus merula		V		V	2		
Turdus pilaris		V		V	2		
Turdus iliacus		V		V	2		
Turdus philomelos		V		V	2		
Turdus viscivorus		V		V	2		
Panurus biarmicus		V		FV			
Locustella luscinioides		V		FV	2		
Locustella fluviatilis		V		FV	2		
Locustella naevia		V		FV	2		
Acrocephalus melanopogon		V		FV	2		X
Acrocephalus schoenobaenus		V		FV	2		
Acrocephalus							

scirpaceus		V		FV	2		
Acrocephalus palustris		V		FV	2		
Acrocephalus arundinaceus		V		FV	2		
Hippolais icterina	** *	V		FV	2		
Hippolais pallida	** *	V	3	FV	2		
Sylvia nisoria		V		FV	2		X
Sylvia borin		V		FV	2		
Sylvia atricapilla		V		FV	2		
Sylvia communis		V		FV	2		
Sylvia curruca		V		FV	2		
Phylloscopus trochilus		V		FV	2		
Phylloscopus collybita		V		FV	2		
Phylloscopus sibilatrix		V		FV	2		X
Regulus regulus		V		FV	2		
Ficedula hypoleuca		V		FV	2		
Ficedula albicollis		V		FV	2		X
Muscicapa striata		V		FV	2		
Aegithalos caudatus		V		FV			
Remiz pendulinus		V		FV			
Parus palustris		V		FV			
Parus montanus	**	V		FV			
Parus ater		V		FV			
Parus major		V		FV			
Parus caeruleus		V		FV			
Sitta europaea		V		FV			X
Certhia familiaris		V		FV			
Certhia brachydactyla		V		FV			
Miliaria calandra		V		FV			
Emberiza citrinella		V		FV			
Emberiza schoeniclus		V		FV			
Fringilla coelebs		V		V			
Fringilla montifringilla		V		V			
Serinus serinus		V		FV			
Carduelis chloris		V		FV			
Carduelis spinus		V		FV			
Carduelis carduelis		V		FV			
Carduelis flammea		V		FV			
Carduelis cannabina		V		FV			
Pyrrhula pyrrhula		V		V			
Coccothraustes coccothraustes		V		FV			
Oriolus oriolus		V		FV			
Corvus monedula		V					

Kedves Feri!

Az általam hozzáférhető adatállományokból egyeztetést végeztem. Ennek eredményeképpen egy módosított listát küldök. Ebben sárga háttérrel megjelöltem azokat a fajokat, melyek a Simon Tibor által összeállított szigetközi flórában szerepelnek, de az általam küldött anyagban nem. Viszont abban szerepel:

Adenophora liliifolia

Aquilegia vulgaris

Batrachium fluitans (ez vizinövény, mi alapvetően a szárazföldiekkel foglalkoztunk)

Cephalanthera longifolia

Onosma arenaria

Senecio rivularis

Mivel nem ismerem a küldött lista eredetét, tanácstalan vagyok. A Simon-féle anyagban nem csak a saját találásaink vannak, hanem mások adatai is, ezekről azonban eddig nem tudtunk. Mind olyan, hogy akár elő is fordulhat. Ha gondolod, szerkeszd bele a lenti listába ezeket is. A listák közötti eltérés nem csak az összeállítók által megtalált fajok számában különbözött, hanem nevezéktanilag is, ezért szinonímalistákat kellett átnézniem. A helyzet hamarosan változhat, mert a hírek szerint már kapható a növényhatározó új kiadása, melyben bizonyos nevek mások. Ez tehát egy jelenlegi állapot:

A Szigetköz botanikai tanulmányozása során eddig 1012 faj került elő. Ezek közül 85 a jelenleg Magyarországon védett fajok száma.

<i>Achillea ptarmica</i>	<i>Dianthus superbus</i>
<i>Acorus calamus</i>	<i>Dryopteris carthusiana</i>
<i>Adonis vernalis</i>	<i>Dryopteris dilatata</i>
<i>Agrostemma githago</i>	<i>Epilobium dodonei</i>
<i>Anacamptis pyramidalis</i>	<i>Epipactis atrorubens</i>
<i>Anemone sylvestris</i>	<i>Epipactis helleborine</i>
<i>Apium repens</i>	<i>Epipactis microphylla</i>
<i>Arabis alpina</i>	<i>Epipactis palustris</i>
<i>Astragalus exscapus</i>	<i>Equisetum hyemale</i>
<i>Blackstonia acuminata</i>	<i>Eriophorum angustifolium</i>
<i>Carduus collinus</i>	<i>Eriophorum latifolium</i>
<i>Carex strigosa</i>	<i>Erysimum odoratum</i>
<i>Cephalanthera longifolia</i>	<i>Gentiana cruciata</i>
<i>Cephalanthera rubra</i>	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
<i>Cirsium brachycephalum</i>	<i>Gentianella austriaca</i>
<i>Clematis integrifolia</i>	<i>Groenlandia densa</i>
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	<i>Gymnadenia conopea</i>
<i>Dactylorhiza maculata</i>	<i>Helichrysum arenarium</i>
<i>Daphne cneorum</i>	<i>Hemerocallis lilio-asphodelus</i>

Hesperis matronalis
Hottonia palustris
Inula oculus-christi
Iris sibirica
Iris spuria
Iris variegata
Isatis tinctoria
Jurinea mollis
Lathyrus palustris
Leucojum aestivum
Lilium bulbiferum
Listera ovata
Myricaria germanica
Neottia nidus-avis
Nymphaea alba
Nymphoides peltata
Ophioglossum vulgatum
Ophris apifera
Ophris insectifera
Ophris sphegodes
Orchis coriophora
Orchis laxiflora
Orchis militaris
Orchis morio
Orchis purpurea
Orchis tridentata
Orchis ustulata
Oxytropis pilosa
Pedicularis palustris
Platanthera bifolia
Primula elatior
Prunella grandiflora
Pyrola rotundifolia
Ranunculus illyricus
Ranunculus lingua
Ribes nigrum
Salix elaeagnos
Salvinia natans
Scilla vindobonensis
Selaginella helvetica
Senecio paludosus
Sesleria uliginosa
Stipa borysthena
Teesdalia nudicaulis
Thelypteris palustris
Vinca herbacea

Üdvözlettel: Lajos

Corvus corone		V					
Phalacrocorax pygmaeus		FV	1	FV	+		
Ardeola ralloides		FV	3	FV			X
Egretta garzetta		FV	3	FV	+		X
Egretta alba	**	FV	3	FV	+		X
Ciconia ciconia		FV	2	FV	2+		X
Ciconia nigra	**	FV	2	FV	2+		X
Platalea leucorodia		FV	3	FV	2+		X
Aythya nyroca		FV		V	2+		X
Pandion haliaetus		FV	1	FV	2+		X
Milvus migrans		FV	3	FV	2		X
Milvus milvus		FV	2	FV	2	K	X
Haliaeetus albicilla	**	FV	2	FV	2	V	
Circaetus gallicus		FV	3	FV	2	R	
Circus pygargus		FV	3	FV	2		X
Aquila pomarina		FV	2	FV	2		X
Falco cherrug		FV	2	FV	2		X
Falco peregrinus		FV	1	FV	2		X
Crex crex		FV	3	FV		R	X
Numenius arquata		FV	3	FV	2+		
Tyto alba		FV	3	FV			
Athene noctua		FV		FV			
Asio flammeus		FV	4	FV			
Merops apiaster		FV	3	FV			
Coracias garrulus		FV	3	FV			
Luscinia luscinia		FV		FV	2		

Emlősök:							
Erinaceus concolor		V		V			
Talpa europaea		V					
Sorex araneus		V		V			
Sorex minutus		V		V			
Crocidura suaveolens		V		V			
Crocidura leucodon		V		V			
Neomys sp.	*	V		V			
Pipistrellus pipistrellus		V		V			
Microtus oeconomus	** *	V	2				
Spermophilus citellus		V		FV			
Mustela erminea		V		V			
Mustela nivalis		V		V			
Nyctalus noctula		V		FV			X
Myotis daubentoni		V		FV			
Eptesicus serotinus		V		FV			X
Pipistrellus nathusii		V		FV			X
Myotis blythi		V		FV			X
Myotis myotis		V		FV	V		
Nyctalus leisleri		V	3	FV			X

Jelmagyarázat
a védett és veszélyeztetett szigetközi növény- és állatfajokat
összefoglaló táblázathoz

- * – "veszélyeztetett" fajok (árvíz, talajvízfluktuáció, kiszáradás)
- ** – természetvédelmi szempontból kiemelkedő jelentőségű fajok a Szigetközben

Magyarországi védettség: FV – fokozottan védett
V – védett

Forrás: Magyar Közlöny 1993. évi 36. szám, 12/1993. (III.31.) KTMr.
Magyar Közlöny 1996. évi 64. szám, 15/1996 (VII.26.) KTMr.

Magyar Vörös Könyv (MVK): 1 – kipusztult és eltűnt fajok
2 – közvetlenül veszélyeztetett fajok
3 – aktuálisan veszélyeztetett fajok
4 – potenciálisan veszélyeztetett fajok

Forrás: Rakonczay, Z. (szerk.) (1989): Vörös Könyv - A Magyarországon
kipusztult és veszélyeztetett növény- és állatfajok.
Akadémiai Kiadó, Budapest

Berni Egyezmény: FV – fokozottan védett (Appendix II.)
V – védett (Appendix I., III.)

Forrás: Magyar Közlöny 1990. évi 64. sz. V. rész
Egyezmény az európai vadon élő növények és állatok és
természetes élőhelyeik védelméről.
Az aktuális fajlista: Convention on the Habitats - Appendices to
the Convention, Strasbourg, 1992. márc. 6.
Appendix I. (védett növények), Appendix II. (fokozottan védett
állatfajok), Appendix III. (védett állatfajok).

- Bonni Egyezmény:**
- 1 – I-es mellékletben szereplő faj
(nincs szigetközi adata)
 - 2 – II-es mellékletben szereplő faj
 - + – a vándorló vízimadarakról szóló egyezmény 2. sz. mellékletében szerepel

Forrás: Magyar Közlöny, 1986. évi 17. sz., 1986. évi 6. sz. törvényerejű rendelet. Egyezmény a vándorló vadon élő állatfajok védelméről. A II. sz. függelék (2) azokat a taxonokat sorolja fel, melyeknek "kedvezőtlen a védelmi helyzete..."

A Bonni Egyezményből következő megállapodás: "Agreement on the Conservation of African - Eurasian Migratory Waterbirds", Hága, 1995. október 16. Ennek 2. sz. melléklete tartalmazza a fajlistát (+).

IUCN Vörös Könyvek

- IUCN VK 1** – (csak növényeknél)
- + – a faj szerepel az IUCN 1977-ben megjelent európai vörös listáján.

Forrás: Lucas, G. - Walters, G. (ed.) (1977): List of rare, threatened and endemic plants of Europe. IUCN TPC, Kew, Richmond. (A könyv eredetije nem állt rendelkezésemre, az itt közölt fajok veszélyeztetettségi státusát nem ismerem).

- IUCN VK2**
- Ex – extinct (kipusztult)
 - E – endangered (veszélyeztetett)
 - V – vulnerable (érzékeny, sebezhető)
 - R – rare (ritka)
 - I – indeterminate (olyan taxon, melyről tudják, hogy fenti kategóriák egyikébe tartozik, azonban a rendelkezésre álló információk alapján nem lehet eldönteni, hogy melyikbe)
 - K – insufficiently known (olyan taxon, melyről információ hiányában csak feltételezhető, de biztosan nem tudható, hogy fenti kategóriák valamelyikébe sorolható-e?).
- Fenti jelölések után zárójelbe tett betűk (csak növényeknél!!!) a következőket jelentik: (E) – endemikus faj
- (C) – nem endemikus, országos veszélyeztetettségű faj
 - (R) – nem endemikus, regionális veszélyeztetettségű faj

Forrás: IUCN európai Vörös Listája, "List of rare, Threatened and endemic plants in Europe (1982 edition) by the Threatened Plants Unit (IUCN Conservation Monitoring Centre) Kew, UK. European Committee for the Conservation of Nature and Natural Resources, Strasbourg, 1983.

A "világöröskönyvben" szigetközi adat nem szerepel. Groombridge, B. (ed.) (1993): 1994 IUCN Red List of Threatened Animals, IUCN Glard, Switzerland and Cambridge, UK. lvi + 286 pp.

Corine Biotopes Program

X – szerepel a program által veszélyeztetettnek tekintett fajok jegyzékén

Forrás: Corine biotops manual - Appendices, Data specifications. Part.1, F1-K10. Commission of the European Communities, 1991.

A táblázatok a Szigetközre érvényes, aktualizált fajlistákat tartalmazzák. Néhány faj a MVK 1-ben (kipusztult és eltűnt fajok) szerepel, az újabb kutatások szerint ezek a Szigetközben ma bizonyítottan előfordulnak. A flóralistából hiányoznak a mohák és harasztok, a faunalistából a hártváscsárnyúak, hüllők és az emlősök egy része.

Ez azt jelenti, hogy a védett fajok száma, a valóságban az itt közölteket kismértékben meghaladja.

Az elterelés által érintett középső-szigetközi veszélyeztetett flóra védett fajainak becsült egyedszáma a Duna elterelése előtt (1986-1991) és a Duna elterelése után, 1994-ben

fajnév	A Duna elterelése előtt	1994-ben	Lelőhely
<i>Achillea ptarmica</i>	100	20	Dsz
<i>Anemone sylvestris</i>	100	50	De
<i>Dactylorrhiza incarnata</i>	1200	400	Dk, Dsz, L
<i>Dryopteris dilatata</i>	-	10	Ár
<i>Epipactis helleborine</i>	1200	500	De, Dk, Dsz, P, Ár
<i>Epipactis microphylla</i>	-	10	De
<i>Epipactis palustris</i>	500	200	Dk, Dsz, L
<i>Eriophorum angustifolium</i>	450	200	Ár
<i>Eriophorum latifolium</i>	600	500	L
<i>Gentiana cruciata</i>	-	10	De
<i>Gentiana pneumonanthe</i>	150	50	Dsz, Sz
<i>Jurinea mollis</i>	-	50	De
<i>Leucojum aestivum</i>	1000	500	Dsz - Dr
<i>Lilium bulbiferum</i>	100	40	De
<i>Neottia nidus-avis</i>	300	100	De
<i>Nymphoides peltata</i>	700	300	L
<i>Pedicularis palustris</i>	-	100	Dsz, L
<i>Ribes nigrum</i>	-	50	Dsz, L, Ár
<i>Scilla vindobonensis</i>	több százezer	az Öreg-Duna mentén jelentős csökkenés	Dk, Dsz, De
<i>Stipa joannis</i>	-	50	De
<i>Vitis sylvestris</i>	400	100 csökkenés az Öreg-Duna mentén	Dsz, De, Ár

Dsz= Dunasziget, De= Halászi: Derékerdő, Dk= Dunakiliti, L= Lipót, Ár= Ásványráró, P= Püski, Dr= Dunaremete, Sz= Szőgye